

PROIECT nr. ____

DECIZIE nr. 03/____
din ____ iunie 2026

Cu privire la realizarea măsurilor prevăzute de Programul Teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare în raionul Anenii Noi pentru anii 2024–2027

În temeiul art. 4, alin. (2) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, art. 43 și art. 46 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, Legii ocrotirii sănătății nr. 411/1995, Hotărârea Guvernului nr. 387/2023 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de sănătate ”Sănătatea 2030”, Decizia Consiliului raional Anenii Noi nr. 09/02 din 12 decembrie 2024, prin care a fost aprobat Programul teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare în raionul Anenii Noi pentru anii 2024–2027, precum și în scopul asigurării realizării măsurilor prevăzute de acest Program, Consiliul raional Anenii Noi

DECIDE:

1. Se ia act de informația prezentată de dl A. Coteață, medic specialist CSP Căușeni, privind realizarea măsurilor prevăzute de Programul teritorial de prevenire și control a bolilor netransmisibile prioritare în raionul Anenii Noi pentru anii 2024-2027;
2. Instituțiile medico-sanitare publice și centrele de sănătate autonome din raion:
 - 2.1. Vor organiza și asigura activități de promovare a sănătății și de educație pentru sănătate prin campanii de informare, activități de consiliere, ateliere de alimentație sănătoasă, consultații medicale gratuite, zile fără mașină, acțiuni comunitare și alte activități interactive desfășurate în colaborare cu instituțiile de învățământ și autoritățile publice locale, în vederea promovării unui mod sănătos de viață;
 - 2.2. Vor organiza screening-uri periodice pentru depistarea precoce a bolilor netransmisibile, inclusiv hipertensiunea arterială, diabetul zaharat, maladiile oncologice, boli respiratorii cronice;
 - 2.3. Vor asigura dezvoltarea unei colaborări intersectoriale durabile cu autoritățile administrației publice locale, organizațiile necomerciale și mediul privat pentru implementarea integrată a măsurilor de reducere a factorilor de risc ai bolilor netransmisibile.
3. Se recomandă Centrului de Sănătate Publică Căușeni:
 - 3.1. Să analizeze periodic situația privind morbiditatea prin boli netransmisibile în teritoriu și, după caz, să propună actualizarea Programului;

- 3.2. Să monitorizeze și să evalueze implementarea acțiunilor planificate, cu prezentarea anuală a raportului privind realizarea Programului în adresa Președintelui raionului;
- 3.3.A asigura supravegherea sanitară privind implementarea prevederilor legislației în domeniul controlului tutunului și consumului de alcool, precum și supravegherea nutrițională în instituții, întreprinderi și unități economice;
4. Controlul executării prezentului decizii se atribuie dnei Ina Pașcan, vicepreședintă a raionului.

Președintele ședinței

Contrasemnează:

Secretară a Consiliului raional

Ina JALBĂ

Vizează:

A. Moisei

I. Pașcan

I. Jalbă

I. Gurschi

A. Coteață

D. Bradu

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de decizie

„Cu privire la realizarea măsurilor prevăzute de Programul teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare în raionul Anenii Noi pentru anii 2024–2027”

Bolile netransmisibile (BNT) continuă să domine profilul morbidității și mortalității atât în Republica Moldova, cât și în raionul Anenii Noi, exercitând o presiune semnificativă asupra sistemului de sănătate. Principalele boli netransmisibile sunt bolile cardiovasculare, maladiile oncologice, diabetul zaharat, afecțiunile respiratorii cronice și tulburările de sănătate mintală. Acestea determină peste 80% din totalul deceselor înregistrate la nivel național și raional. Impactul uman, social și financiar al bolilor netransmisibile este considerabil și se află într-o continuă creștere, inclusiv pe fondul îmbătrânirii populației. Printre factorii care au determinat majorarea cheltuielilor în sistemul de sănătate se regăsesc creșterea prețurilor la medicamente, extinderea listei medicamentelor compensate, precum și sporirea volumului investigațiilor medicale performante și costisitoare. Potrivit datelor din Profilul de sănătate al raionului Anenii Noi pentru anii 2020–2024, cheltuielile pentru sănătate per capita au crescut de la 1656,36 lei în anul 2020 la 3366,59 lei în anul 2024.

Pandemia COVID-19 a evidențiat suplimentar importanța prevenirii și controlului bolilor netransmisibile, în condițiile în care majoritatea persoanelor decedate în urma infecției au prezentat comorbidități cronice.

Prin Decizia Consiliului raional Anenii Noi nr. 09/02 din 12 decembrie 2024 a fost aprobat Programul teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare în raionul Anenii Noi pentru anii 2024–2027.

Pe parcursul ultimilor ani, în raionul Anenii Noi au fost întreprinse măsuri pentru diminuarea impactului bolilor netransmisibile asupra sănătății populației. În conformitate cu prevederile Programului, se asigură realizarea activităților de screening pentru grupurile-țintă privind depistarea precoce a cancerului, bolilor cardiovasculare, diabetului zaharat, obezității și altor afecțiuni cronice. Totodată, sunt implementate activități de promovare a modului sănătos de viață, de educație pentru sănătate și de creare a mediilor favorabile sănătății, inclusiv monitorizarea acoperirii vaccinale împotriva hepatitei virale B și a infecției cu HPV.

Conform datelor Profilului de sănătate pentru perioada 2020–2024, se atestă o reducere a mortalității generale, de la 1521,9 cazuri la 100 mii locuitori în anul 2020 la 1278,4 cazuri la 100 mii locuitori în anul 2024. Această descreștere se datorează în principal reducerii mortalității prin boli cardiovasculare și diminuării impactului infecției COVID-19. În ultimii ani, indicatorii înregistrați în raionul Anenii Noi se situează sub nivelul mediu al unor raioane învecinate și al mediei republicane.

Cu toate acestea, structura mortalității pe principalele cauze de deces rămâne practic neschimbată: bolile cardiovasculare ocupă primul loc (54,65%), urmate de tumori (17,62%), bolile aparatului digestiv (9,69%), traumatisme și intoxicații (7,45%) și bolile aparatului respirator (5,05%).

Bolile netransmisibile sunt determinate în mare parte de stilul de viață și de comportamentele nesănătoase. Printre principalii factori de risc se numără consumul de tutun, consumul nociv de alcool, alimentația nesănătoasă, sedentarismul și poluarea aerului. Reducerea acestor factori de risc și promovarea comportamentelor sănătoase pot contribui semnificativ la prevenirea deceselor premature cauzate de bolile netransmisibile.

Programul teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile pentru anii 2024–2027 transpune la nivel local obiectivele politicilor naționale în domeniul sănătății și stabilește prioritățile de acțiune pentru reducerea impactului bolilor netransmisibile și al factorilor de risc asociați.

În acest context și în scopul asigurării implementării eficiente a măsurilor prevăzute de Programul teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare pentru anii 2024–2027, se propune examinarea și aprobarea prezentului proiect de decizie de către Consiliul raional Anenii Noi.

Autor: A. Coteață, medic specialist Centrul de Sănătate Publică Căușeni